

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele na vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 18 gld., za četrt leta 8 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za ostanila plačuje se od četiristopne peti-vrate po 6 kr., če se ostanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se in volé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi Božičnih praznikov izide prihodnji list v četrtek, dne 27. decembra 1894.

Sвета noč.

Kako bajna si bila, božična noč, našim prednikom! Pičli ostanki njihove vere, otevši se do naših dnij, pričajo nam, kako si jim bila sveta!

Ko je tvoj mrak legel na zemljo, zbral je slovenski starejšina mnogobrojne člane svoje zadrage krog ognjišča, krog domačega oltarja. On je nocoj žrec — svečenik. Božič Svarožič — mlado solnce se poraja, njemu treba opraviti žrtev, da nakloni zemlji ugodno letino. Sveti les — badnik plapolna na ognjišču, nanj polaga starejšina razna jedila ter ga poliva z najboljšo vinsko kapljico. Zbor kolednikov pristopi pojoč starodavne obredne pesni na slavo Svarožiča, ki je z drzovito roko vrgel raz sebe kruto Moranino oblast ter zmagovito iz nova nastopil kraljevanje. Krog sivolase babice zbira se živahna skupina. Ona uči mladino, kako naj gleda nocoj bodočnosti v razkriti obraz, kako naj pazijo na senco, kako naj vlivajo svinec ter iz njegovih tvorb ugibajo prihodnost. Ona pripoveduje strmeči deci, kako nocoj izvira srebro in zlato iz studencev, kako se razpletó živini jeziki ter se pogovarja o svoji in svojega gospodarja usodi. Na mizi je sveti božični kruh — poprtnik, poleg njega sol, pod prtom slama. Babica veli unučkom, naj potegujejo slamnate bilke izpod prta, ter jim prorokuje, kdo bo živel dalje. Ondu stoji posoda, polna orehov; ukazuje jim, naj si mižeč izbere vsakdo jednega. Gorje onemu, ki je zasegel piškavca. Prorokuje mu nesrečo... Na ognjišču — oltarji tli še badnik, na vzhodu pa se žari jutranja zarija.

Krasna si bila, božična noč, v poganskem svitu, še krasnejša si v krščanskem! Sedaj si posvečena spominu rojstva Onega, ki je s svojo blagovestjo zatrl bese poganske ter prinesel na zemljo nauk miru in ljubezni.

Slovenski oče — gospodar je zopet svečenik. Radostno izvršuje svojo domačo službo božjo. Kropeč, kadeč z blagodišečim kadilom in moleč hodi iz izbe v izbo. Kakor dimni valčki, hiteči iznad žarja.

vice kvišku, dvigajo se mu iz srca proti nebu iskrene prošnje, naj sveta noč prinese zaželeni blagoslov hiši in rodbini njegovi. Krog „jaslic“ se veseli mladina zvonko pojoč:

Pastirci vstanite,
Pogledat hitite!

Zunaj se razlega strel, iz cerkvenih lin se oglašajo polnočni zvon. Tedaj pa se zasveti plamenica za plamenico; vse se kakor potujoče zvezdice gibajo proti istemu cilju, tjakaj, kjer se v sijajno razsvetljenem svetlišču ostanja radostna vest:

„Ne bojte se: se bo blagovestaju vam radost veliju, jaže budet všem ljudem: jako rodi se vam dñs Spasitelj, iže jest Hrist gospod v gradě Davidově.“

Čudeč se gledali so pastirji poslanca božjega, oznanjajočega jim prihod nebeskega kralja. Strmeč so poslušali sladko božično pesen:

„Slava v višnih Bogu in na
zemlji mir v človečih blagovoljenju.“

Kraljestvo miru in ljubezni, sijajno kraljestvo svetlobe je vzniklo iz najgobčje teme polnočne. Angelj je prišel blagovestit o njem. Poslanec božji — svečenik stopi v nocojšnji polnočnici pred oltar ter zanjoje: Slava Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji! Slava Bogu, ki nam je poslal svojega Sina!

„I vplti se ot Duha sveta iz Marije Dēvi: i včlověči se“. — Zapusti je nebeski prestol, da zacele rane onemoglemu človeštvu. Vse nam je dal, da bi nas osrečil, odreke se je vsemu, da bi le mi dosegli — mir.

V jasli leži sedaj dete, ki je, odraslo, pri vsaki priliki priporočalo mir, — ljubezen. „Svoj mir vam zasuščam, svoj mir vam dam“. — To dete je označilo ljubezen kot temeljni znak božanstvene svoje vere. „Ljubite se, kakor sem jaz vas ljubil; na tem bodo spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite mej seboj. Ljubite celo svoje sovražnike.“

Slava v višnih Bogu in na zemlji mir!

Na sveti večer odpro se nebesa. Kdor bi to videl, — česar bi pozelel tedaj, vse bi dobil. —

To krasno vero goji slovensko ljudstvo. Sveti večer je, — rad bi videl tudi slovenski narod vsaj za jeden hip odprta nebesa. Tedaj pa bi izrekel iskreno željo, da bi nastopil pri nocojšnji polnočnici v sleharni slovenski cerkvi duhovnik kot angelj miru in ljubezni, kot vzvišeni poslanec božji, kličeč: Slovenci, bratje ste, krščani ste, ljubite se, delajte združeni za rod in dom!

O božični polnočnici spoznavajo se čarovnice, veli slovenska vrača. Dal novorojeni Božič, da bi spoznali nocoj vsi slovenski rojaki najzlobnejšo čarovnico — neslogo, pretečo s svojimi gnusnimi čarodejstvi uničiti nam vse, kar so storili dosednji rodoljubni napor! Dal novorojeni Spasitelj, da bi se še nocoj zatrla mej nami ta jadovita čarodejka! Ko bode ona zatrla, tedaj lahko smelo pogledamo s pesnikom v proroške valove, — vzrli bomo v njih srečno bodočnost našega naroda.

Izgini sen kot sen,
Pa dej — vresniči se!

Živela višja dekliska šola!

Ako bi posestnik ob deroči vodi, katera mu s svojimi razljučenimi valovi trga kos od njegovih plodovitih njiv in travnikov, ako bi takov posestnik, pravimo, gledal s prekrižanimi rokami ta elementarni razdor, ne da bi se skušal ubraniti sili razsrjenega elementa s kaštami ali ježami, z nasipi in odbijači, tedaj bi tistega posestnika po vsej pravici imenovali skrajnje nespametnega. Taki nespametniki smo bili vse do najnovejšega časa mi Slovenci. Z mirnim ocesom in z rokami navskriž smo gledali, kako so se razpenjeni valovi sovražnih vodá zaganjali v naše ozemlje, zajedali se vanje globlje in globlje in požirali lepe kosove ob naših mejah. Šele v zadnjih časih smo nekoliko popustili to skrajno brezskrbnost ter začeli resno misliti na to, kako da si zapažimo in zavarujemo svoje že tako močno razjedene in oškodovane krajine proti pogubnemu elementu. Zgradili smo si že res tudi nekoliko nasipov in branikov. Kot prevažno postojanko v tem obrambnem načrtu pa smatramo tudi ukrep občinskega sveta Ljubljanskega, naj se

LISTEK.

Nocoj.

„Gloria in excelsis“, — stojte, tako ne gre, in tudi „Jedenkrat“ ali „nekoč“ je bil — tudi tako ne! Osladne božje povesti s do trdih goli oguljeno tendenco, — ne, te ne morem podati. Kako lahko bi se pač pisala! Zunaj brije prava božična sapica, in dasi bele cunje ne lete z neba, pomaga nam lahko naša domišljija. Mesec prikaže se še o pravem času, stoprav o polnoči, dotlej pa nam služijo srebrni oblaki, ki jih neizproami sever podi sem iznad gorenjskih planin. Dobri ljudje se imajo nocoj dobro. „Patres familias“ sede z družinami mej svojimi štirimi stenami, jedó, ako so pravi kristjani, sardine in sir; samci v stalnih krčmah improvizujejo tudi nocoj kakov „imesitea krok“; „rodoljubi zdežele“, ali „vnanji rodoljubi“ ali celo „vnanji prijatelji umetnosti in slovenske dramatike“, ki so letos tako nepričakovano in neutemeljeno odpovedali tribut našemu gledališču, — ti pa se zabavajo po malomestni ali malovaški navadi pri penatih ali v majhnih krčmah, sranjih v beli Ljubljani le v krogih koncipientov in kandidatov, katere vrže včas pravda usoda tja vuu na obligatni opoludanski riž in goveje meso s kumpirjem.

Nobena ta družba nocoj ne vztraja ob najlepši povesti, in trznem se s takšno tem mej na dan, ker nam Slovencem pojem „o lepem“ še ni dognan; zato ostam rajši pri veselem razgovoru in dirnem, hodi tudi lehkomišelnost ob tega in onega, — Bog mei in njemu grebe odpusti!

Koncipientov in kandidatov smo se že malo dotaknili, in samo eden korak oddaljeni od njih so dandanes za vsacega ki se peča s politiko — politični kapelani. In ako tvorimo o teh, potem smo takoj — v deželnem zboru pri prihodnjih volitvah. Da, da, — deželni zbor. V petek snidejo se naši deželni očetje v prvo to zadnjega zborovanja. Političnih kapelanov sedi še ni notri, pa kanoniki, ki bodo sedaj napravili tem zboru svojo oporoko, imenovali bodo dediče — politične kapelane. Tako saj trdi se od jedne in druge strani, trdi se pa tudi, da bode to dedščino vsa poklicanec prevzel ali hotel prevzeti samo „cum beneficio inventarii.“ Govori se, da bo to zborovanje to zanimivo, ker bo burno. Mi — misra contribuc plebs — pričakujemo tudi kaj jednacega. Radovedni naša pa se suče največ ob vprašanji, kako se j letos pokrili nedostatek deželnega zaklada, in kak se bo primakljeji za prihodnje leto prezentiral volcem, da jim pojde v slast.

„Pivo in dolgovi!“ kel je lamsko leto Šuklje, in menda bo letos zopet lko. Pa kot največji re-

šitelj v tej zadregi bo prišel — zajec, katerega mora novi lovski zakon proglasiti kot — roparsko žival. „Gorjé ti, ubogi kmet gorjé“ — zajec ti objeda tvoja sadna drevesa, zajec gloje tvoje zelje, zajec je kriv, da propadaš! Ta bojni klic doni že po deželi, in v saamenji zajca se bo tudi pričela prihodnja volilna borba; na praporu, okrašenem z zajčjo podobo, pa se bo svetil tudi — orel, — dvoglavi cesarski orel, kakor ga imajo notarji na svojih pečatih. Prisilna legalizacija! Ti grozai besedi bodeta doneli in odmevali v skrajne pogorske soteske, kjer brami morda še kaka uboga babica trdo prisluženih 100 goldinarjev, — češ — sedaj se jih pa lahko iznebiš brez vseh sitnostij in potov, — ako „mi“ zmagamo.

In še mnogo drugega se razmotrija nocoj v veselih božičnih družbah. Na prestolu deželnega glavarja gledajo že presvitlega kneza Windischgrätza, ter ugibljejo, bode li tam gori kaj bolj trden, nego v mladih letih v sedlu pred oknom igralke, kjer ga je ravnotežje zapustilo. Na do sedaj zapuščenem stolu v centru dvorane vidijo vzvišenega dostojanstvenika; krog njega pa se klanja svita „šestnajstih političnih kapelanov“, ki reprezentujejo prihodnje deželne poslance kmetakih občin kranjskih. Mej Nemci pa sedita dva nemško-nacijonalca, namreč poslanec Kočevskega mesta in „kompromisne“ Ribnice in jeden iz „vele-

otvori v lepi naši prestolnici slovenska višja dekliška šola; z iskrenim veseljem pozdravljamo ta korak, a njega velikanski pomen hočemo v sledečih vrsticah pojasniti tudi onim, ki o njem doslej niso bili prepričani.

Kako važen činitelj v življenju vsacega naroda da je ženstvo, o tem ni da bi trosili besede; saj tudi nihče ne dvomi več o tej zgodovinski resnici, katera je Slovincem krasno razjašnjena v spisu „Zgodovinske žene“ (glej Stritarjev „Zvon“ l. 1876.). Kakor o zakonski dvojici velja prislovica, da je nje boljša polovica — ženska, tako se sme še bolj po pravici trditi, da boljša polovica vsakega naroda je njega — ženstvo. Narod naš je tudi sam uverjen o tej resnici in ji je podal lepo izrazilo, rekoč, da „žena podpira tri vogle, mož pa samo jednega.“ — Kolik da je vpliv materin za vse naše poznejše življenje, priznavajo najtemeljitejši vzgojeslovci današnjega časa, trdeč, da omislije, ki si ga pridobimo do šestega leta, je iz večine odločilno za ves poznejši naš razvitek. Instinktivno se je klanjala tej resnici celo jeklena država špartanska, prepnuščajoč dečke materam do šestega leta.

Tudi Slovenci še pri dosedanjih skromnih narodnih pridobitvah ne moremo zlepa prečislati pomoči, ki nam je vsekdar dohajala od našega ženstva; kaj li mislite, komu imamo pač zahvalo dati za naše Trubarje, Vodnike, Preširne in druge domorodne veljake? Ne-li poleg njih samih najbolj njihov materam?

Toda doslej je bil naroden samo jeden del našega ženstva — kmetiško ženstvo, in ravno ta nedostatkost je bila vedno rak na našem narodnem telesu. Odtod namreč izvira ona nevesela prikazen, ki se pojavlja mej nami vse do današnjega dne, da se razumnštvo pri nas ne preporaja iz samega sebe, da nima nobenega samosvojega naraščaja, ampak da se mora vedno le dopolnjevati in rekrutovati naravnost zopet iz kmetiškega jedra. Rimski plebejski prvoborilci, postavši po kurulskih službah „optimatje“, so kaj radi pozabljali plebejske svoje „brače“ ter ponujajoč se rodnemu plemstvu — patricijem — kaj radi obračali uma, pa tudi jekla svitle meče proti svojim plebejskim sobratom; o njih naraščaju ni da bi govorili; ti o svojem plebejskem poreklu niso hoteli ni slišati. Ali ni slinost mej tistimi rimskimi plebejci in našimi narodnimi prvaki očitna, da bi jo lahko z rokami prijel? Kako malo je tudi v sedanjem času narodnjakov, ki bi bili vedeli in znali zagotoviti sebi podoben „naroden“ naraščaj? Nasproti pa jih poznamo vsi one narodne prvoboritelje, katerih sinovi so se vpisavali in se še vpisujejo v nemške klube in kazine in ondi smešijo svojih roditeljev domoljubne napore; mnogo jih poznamo narodnih razumnikov, ki so pri ljudskem popisovanju zapisali za svoje kot občevalni jezik — nemški. Ne bomo jih preostro sodili, ako pomislimo, da tej mrzkosti je vzrok njih — ženstvo. Ko so se jeli Izraelovi potomci družiti z ajdovskimi hčerami, pa so se popačili; ko ni inteligentnega ženstva narodnega, pa pogledajo naši veljaki za — „lepo Reziko nemškuto.“ „Coram foro“ so taki naši zakonski narodnjaki največji odločneži, morda tudi hudi puristi, radikalci; ali za domačim ognjiščem, mej svojimi

posestvi, katerega je bilo treba koncedirati zaradi nove tiskarne in obnove „Lubacher Tagblatta“.

A sedaj doni glas zvonov tja v mrzlo zimsko noč! „Pater familias“ se domisli čaja, „krokarji“ v krčmi isto tako, ali pa novega „Štefana“, in „rodoljubi na deželi“ trkajo, dasi so bili predstavam odsotni, v slavo gospodičine pl. Šramove, in pijo na zdravje vseh „pravih Slovanov“.

Pa jaz?

Jaz, ki sem v pozni uri napisal to, jaz pa nisem „pater familias“, nisem „krokar“, nisem „rodoljub z dežele“, niti koncipijent, niti kapelan, — ampak človek, kateremu nocoj ni sojena nobena božičnica; domov pojdem po zmurli, sneženi poti, domov v svoje samotno stanovanje. Ne, nikakor ne! Zvonovi vabijo. Pred leti osorej sem tudi še bedel in s tovariši stopal po ledeni stezi proti cerkvi; to je bilo daleč, daleč tam zvonaj — kakor pravijo — na deželi. Množica je vrela vkup v tibi, a tedaj tako glasni noči, fantje so streljali s samokresi in metali žareče treke in baklje v zrak; prestrašena dekleta pa so kričala in potem smehom pršela narazen. Kakor tedaj srečen in vesel tega bujnega življenja, tako krenem tudi nocoj vesel proti cerkvi. Sveče goré, orglje doné, — „gloria in excelsi“

„penati“ pa so prave narodne pokveke, ki „lepim očem“ svoje lepše polovice ali pa ljubemu miru na ljubo divanijo — nemški.

Tudi v tem obziru smo se dali prehiteti od naprednejših svojih sosedov! I Nemci i Lahi imajo že izdavana svoja narodna in v najnovejšem času tudi radikalno misleče ženstvo. Res, milo se stori Slovincu, ki pozna bedne naše razmere glede inteligentnega ženstva, ko čita o ženskih skupinah „nemško-nacionalnih“ društev. In priznati moramo, srd, pa tudi zavist se nas je polasčevala, ko smo o zadnjih istrskih izgrelih čitali, da so Lahinje izkrcajočim se avstrijskim vojakom pred noge metale svoje otroke. Toliko narodne oduševljenosti pri Lahinjah, ko se gre za to, da se malce omeji krivična preširnost njih rojakov proti Slovincem! Nasproti pa toliko narodne mlačnosti, mrtvičnosti in nezavednosti pri „inteligentnih“ Slovenkah, ko bijejo njih rojaki boj za najprvotnejše pogoje politične samosvojnosti.

Toda tudi to se skoro preobrne; tudi ženstva si ne pustimo več odtujevati, bodisi po cesarskih, bodisi po pobožnih šolah. Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega, pa tudi narodu, kar je narodovega. Dovolj se je v tem obziru grešilo; dovolj naše malomarnosti! Saj smo bili res ravno s svojo malomarnostjo v ženski vzgoji podobni tistemu, ki prav pridno hiti žagati vejo, na kateri sedi! Sedaj bode konec tega narodnega harikirija!

Krika in vika, s katerim spremljajo naši nasprotniki ta modri ukrep Ljubljanskih občinskih očetov, se pa prav nič ne plašimo; prav ta krik in vik nam dokazujeta, da smo v črno zadeli; kaj pa da, sedaj se preveže našemu nemčurstvu glavna žila dovodnica, po kateri je dobivalo največ redilne in krepilne moči — iz renegatskega naraščaja naše inteligencije. Odslej pa ne bode več tako! Odslej bodete vi, narodni kapitalisti, trgovci, uradniki, odvetniki, profesorji itd. svoje hčerke pošiljali v višjo dekliško šolo; zlasti tudi vi, ki bivate v slovenskih pokrajinah, ob periferiji, bodete porabljali to novo priliko z veseljem, z zavednim prepričanjem in ponosom, dobro vedoč, da po vaših hčerkah prešine nov dah tudi najskrajnejše kote in rta slovenskega ozemlja. Toda slovenski narodnjaki, pravi in ponarejeni, ta šola bo za vas nekako poskusilo! Odslej ne bo več veljal zgovor, da nimate kam deca pošiljati nego v nemške šole, kjer se vam iznenarode. Sedaj bo možna kontrola, in nezveste svoje rojake bomo lahko proskribovali, kaščo nanje:

„Hic niger est, hunc tu, Romana, caveto!“

Beli Ljubljani pa bode višja dekliška šola še bolj osvetlila lice; v ponos ji bo in čast in tudi v — korist. Ne da bi bili prehitrouni in presangvinični; toda že dosedanje dekliške učilnice Ljubljanske, dasi pomankljive, ali vendar vse prenapolnjene, dajo nam nado, da višja dekliška šola ne bo stradala gojenk in da — to bodi povedano onim filistrom in lokalnim patrijotom me Ljubljanskimi meščani, ki niso voljni ni beliča pivoščiti takemu zavodu — gotovo dojde po tem novem zavodu marsikak grošček v žep — Ljubljanskim gospo dinjam.

Z oduševljenostjo pa pozdravljajo višjo dekliško šolo vsi Slovenci „dobre volje“, ki so si navzlic materijalistični struji današnjega časa ohranili še nekoliko idealizma, ki so uverjeni, da nam je živo potreba duševnega sredotočja, a tudi nam treba — „si parva licet componere magnis“ — svojega Pariza ali Prage ali vsaj Zageba; in do takega dostojanstva se pomakne Ljubljana gotovo za nemajhen korak baš po — višjidekliški šoli. Vsaj glede na mnoga nje izobrazbališča bode o njej odslej možno reči z Goethejem — mutatis mutandis —:

„Mein Laihach lob' ich mir; es ist ein klein Paris und bildet seine Leute“

Program „Soča“ in „Novic“.

Stara je navada časnikov, da koncem leta obrazlože vodilna načela, katerih se mislijo držati v novem letu. Slovenski listi pa imajo letos v to poseben povod: sklepe shodajšupnih mož. „Soča“ je to že storila in takist tudi „Novice“. „Soča“ piše z ozirom na programshoda zaupnih mož:

„Naš program je jasen; naglašali smo ga ob raznih prilikah glasno in jasno, da v tem pogledu nam ni treba več nikakoli izjav. Danes nam je dodelati jedino toliko, da bomo držali v nadaljno izvrševanje tega programa resolucij shoda zaupnih mož v Ljubljani 29. nov. t. l. V

teh resolucijah je jasno obsežen versko-narodni program slovenskega naroda. Za ta program so se združili vsi odlični bojovníki za slovensko stvar — zato izjavljamo: da ta program, obsežen v onih resolucijah, veže tudi nas, veže tudi Slovence na Goriškem, kajti naša sveta dolžnost je, da pomagamo po svojih močeh zidati narodu v korist povsod, kjer se nam ponuja ugodna prilika. Zaupni možje narodnega vodstva z Goriškega so soglasno odobrili taktične razloge, ki so vodili pripravljalni odbor zaupnega shoda, ko je sestavljal resolucije kot podlago našemu delovanju za najbližjo prihodnost, odobrili so naposled tudi resolucije same. Naravno je torej, da te resolucije nas vežejo in to veled jasnega prepričanja in valed narodne discipline. — Ako je v resolucijah še kaj pomankljivega, skušali bomo uplivati polagoma na to, da se popolnijo; nikakor pa ne bomo izjavljali po vzgledu svojih brataških so-bojovníkov ob Adriji, da te resolucije nas ne vežejo, ker v njih ni te ali te točke obsežnejšega pomena. To zahteva od nas parlamentarni običaj, ako sploh hočemo skupno in z združenimi močmi sodelovati s osrčjem naše ljubljene Slovenije! Mi ob mejah nujneje potrebujemo pomoči svojih rojakov na Kranjskem nego oni naše! Zato je naša sveta dolžnost, da ne podiramo tega, kar oni za dobro spoznajo v sedanjih težkih dobi narodnega divjanja. Kar oni soglasno spoznajo za dobro in potrebno, temu se uklonimo tudi mi, saj tudi oni uvažujejo naše odnošaje in uvažujejo naše nasvete. Le tako je mogoče doseči toliko potrebno jedinstvo in složnost, katere nam je neobhodno potreba. Toliko na to stran.“

„Novice“ pa pravijo v svojem obsežnem programu:

„Vodilo bodo „Novicam“ sklepi shoda slovenskih poslancev dne 2. oktobra 1890. leta v Ljubljani in pa resolucije shoda zaupnih mož, o katerih je najbolje spričevalo to, da so dobre, ker se proti njim od nobene strani resno ne ugovarja, temveč se k večjemu njih obseg skuša prikriti.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. decembra.

Kdo je plagijator?

Pri razpravi o budgetnem provizoriju je finančni minister Plener razvil cel načrt volilni reformi, „svoj“, povsem „originalni“ načrt. Namen temu načrtu je, potisniti politično brezpravne sloje v tako pozicijo, da ne dobe nobenega zastopnika, tudi če se jim podeli volilna pravica. Plener je predlagal: Vsakdo, ki ima sedaj v kateri obstoječih interesnih skupin volilno pravico, naj jo ima tudi v bodoče, ustanovi naj se pa nova peta kurija, katera bi volila 40 do 60 poslancev, volilno pravico pa naj imajo v tej kuriji vsi državljani, izvemši najnižje sloje, torej tisti, ki so doslej brezpravni, kakor tudi vsi tisti, kateri volijo v kaki obstoječih interesnih skupin. Ta načrt so levičarski listi pozdravili kakor kako razodetje in zapeli so ministru Plenerju slavošpev, da se je razlegalo po celi Avstriji. Toda Plenerjeva slava je bila kratka. Dva dni po govoru finančnega ministra se je oglasil bivši državni poslanec dr. Magg in reklamiral za se prioriteto Plenerjevega načrta. Povdarjal je z zadovoljstvom, da vse to, kar je Plener v poslanski zbornici prodajal kot svojo duševno last, je on, dr. Magg, že povedal dec 1. novembra 1893 na volilskem shodu v Neunkirchenu. Plenerjevi oficijozni trabantje niso vedeli nič odgovoriti; molčali so in svet se je smejal ministru Plenerju, ki si pri svojih bivših kolegih izposoja misli in jih prodaja za svoje. A tudi Maggova slava je trajala le nekaj časa. Vstal je poslanec Prade in s stenografskim zapisnikom v rokah dokazal, da to, kar je minister Plener dec 15. decembra 1894 l. prodajal za svojo duševno last, to, kar je potem reklamiral dr. Magg, vse to je že povedal Prade v seji državnega zbora dec 25. oktobra 1893. l. Kdo je torej avtor? Plener, Magg ali Prade; ali so se morda vsi trije ponašali s tujim perjem?

Državni zbor.

V petek zvečer je ministriški predsednik knez Windischgrätz zaključil zasedanje državnega zbora. Počitnice bodo trajale skoro dva meseca. Ta čas bodo zborovali deželni zbori. Oficijozni listi javljajo, da prva stvar, s katero se bo baviti državnemu zboru, kadar se zopet seide, je da v čena reforma.

Ogerska kriza.

Hkrati se čuje, da so madjarski politični krogi bili jako presenečeni, čuvši, da pride cesar še pred novim letom v Pešto, da se izvrši nezogibna premeba ministerstva. Upali so, da odstopi ministerstvo šele koncem januarja in ta čas bi bili porabili v to, da uredi vse tako, da bi bil cesar moral sestaviti liberalno ministerstvo. Zfaj se pa boje, da

Dalje v prilogi.

pride kak neliberalca na krmilo. Wekerle je sicer priporočal cesarju, naj se razen z odličnimi pristaši liberalne stranke posvetuje o položaju tudi z nekaterimi voditelji opozicije, ali predlagal je samo take, katerih ni resno upoštevati pri sestavi nove vlade. Sicer pa je gotovo, da bodo tudi nekateri neodvisni poštenjaki imeli priliko, pojasniti cesarju položaj. Kako ministerstvo pride na krmilo, o tem se nič ne vé, ali vse bolj se utrjuje mnenje, da se korenite spremembe sistema, kakršna bi bila potrebna, ni nadejati.

Vnanje države.

Pravosodni škandal v Srbiji.

V pravdi zoper Čebinca se je v soboto končalo zaslišanje zatoženca. Čebinca je svoje gorostasne laži kronal z izjavo, da je svoječasno izjavo Petra Karagjorgjevića v „Neue Fr. Presse“, s katero je ta povedal, da se ni nikdar odrekel srbski kroni, spisal knez črnogorski. Danes se je v tej škandalozni pravdi začelo zasliševanje prič. Kako sodi javno mnenje v Srbiji to pravdo, se vidi iz tega, da se vedno zatrjuje, da bo kralj ustavil celo stvar in obdolženca „pomilostil“. To upajo tudi resni srbski listi. Srbi menda še vedno ne poznajo svojega Milana.

Volitev ekumenskega patrijarha.

Kakor je znano, se je ekumenski patrijarh zaradi konflikta s turško vlado zahvalil na svoje dostojanstvo in voliti mu je bilo naslednika. Ta volitev pa se ni mogla vršiti, ker je devet metropolitov pod vodstvom malazijskega metropolita Nikodema odklonilo udeležitev.

Panamino.

Ves oficijozni aparat se muči, da opere Cri spija, prav kakor da je ta poštenjak jedini sposoben mož, kateremu more Italija zaupati državno krmilo. Sedaj se celo zatrjuje, da so Giolittijevi papirji vsi falsifikovani, da je Giolitti, ki je bil še ministerski predsednik, dal bivšega upravitelja Rimske banke, Tanlonga, ponoči pripeljati iz ječe v svoj urad in da je Tanlongo tam spisal dotične listine. S to romantično pripovedko sleparijo zdaj laški oficijozni ne samo italijansko prebivalstvo, ampak ves svet. Italijanski senat je seveda hitel na pomoč. Volil je posebno komisijo, ki je pregledala Giolittijeve papirje in potem izjavila, da sicer zbornica sama povoda, baviti se s to stvarjo, a ker se že imenujejo v teh papirjih imena raznih senatorjev, je predlagala komisija, naj se dotičniki povabijo izjaviti, v koliko so svedbe papirjev osnovane.

Afera Dreyfuss.

Pariško vojno sodišče je v soboto zvečer razglasilo sodbo o tej senzaciji afiri. Spoznalo je židovskega kapitana Dreyfussa krivega izdajstva domovine in ga obdalo na neizmerno dolgo dobo, na deportacijo in doživetni zapor. Ker je bila obravnava tajna, niso znane podrobnosti, vé se samo, da so bili dokazi za Dreyfusovo krivdo neovrtni.

Dopisi.

Iz Trsta, 23. decembra. [Izv. dop.] (Seja mestnega zbora. — Spomenica sv. očetu. — Donesek „Legi“.) Sinoči je mestni zbor Tržaški imel svojo zadnjo letošnjo sejo, v kateri se je prečitala zahvala italijanskega konzula za dar, ki ga je mestni zbor v zadnji seji naklonil „ai propri fratelli“ v Kalabriji in v Siciliji in za katerega so baje glasovali tudi okoličanski poslanci. Prečitano se je potem poročilo o znani pritožbi — denunciaciji — proti tržaško-koperskemu škofu, namenjeni sv. očetu. „Mnogo faktov — trdi poročilo — v zadnjih letih pokazalo je jasno, da cerkvena oblast v oskrbovanju dušnih zadev naših meščanov mnogo bolj skrbi za slovensko narodnost, katere je prav majhen del prebivalstva, nego za velikansko večino, ki je italijanska, kojoj pa zanemarja. Duhovniki, katerim je poverjeno pastirstvo duš, so vsi tujci, ki ne poznajo niti laških običajev niti laškega jezika. Po teh načelih ni neobhodno potrebno poznavanje laškega jezika za pastirjevanje v Trstu, temveč samo poznavanje italijanskega narječja in še v tem zadostuje, da se poznavanje italijanščine samo poudarja ter zadošča, da kandidat samo vé izrekat nekoliko laških besedij. Ona peščica laških duhovnikov, ki tu službuje, se sicer ne zameča, a ostaja vedno na zadnjem mestu, dočim se višja in važnejša mesta oddajajo drugim ljudem. Pri podeljevanju mest gleda se pred vsem, da dotičnik ni laške narodnosti; in če se sploh kak duhovnik našega rodu povzdigne na višje mesto, stori se to samo zato, da se ublaži slabi vpliv fakta, da se tujci predpostavljajo našincem. Pouk, ki se deli mladini v škofijskem konviktu, gotovo ni takšen, da bi dajal zadostno jamstvo, da bodo ti mladeniči usposobljeni oskrbovati zadostno dušne potrebe prebivalstva. Večinoma se pridiguje v nam tujem jeziku, dočim se laške propovedi vršijo v slabi laščini.“

To so razlogi, radi katerih je mestni zbor odločil poslati sv. očetu kot glavaru cerkve posebno spomenico. Ker se je pa z odposlatvijo nekoliko obotavljal, zadel ga je še pravočasno veto namestništva, koje ga je opozorilo, naj se ne meša v povsem duhovske in verske stvari, do česar nima nobene pravice. Ves svet bi se bil po pravici smejal, ako bi bilo politično oblastvo dopustilo, da se na tako nedostojen način denuncira katoliški škof, ki drugega ni zakrivil, nego da ga je rodila slovenska mati, dočim je v izvrševanju svojih škofovskih dolžnostij pravi uzor krščanskega pastirja, ki daje svojim ovčicam vsaki svoje. Appetit množi se pri jedi, — jednako se godi z laško-židovsko gospodo v Tržaškem mestnem zboru. Prisilila je minolo leto škofa, da je odpravil slovenske propovedi iz stolne cerkve in od tedaj jej je greben še bolj zrastel: odpravila je s pomočjo tukajšnje vlade sv. misijon v cerkvi sv. Antona; sedaj hoče škofa kar podvreči svoji židovski volji ter mu narekovati, kako in kam naj namešča svoje duhovnike; pri tem pa zahteva, da so pred vsem Lahii in šele potem katoliški duhovniki, kojim bodi pred vsem naloga, raznaroditi slovenske katoličane in potem šele skrbeti za njih dušni prid. Pač žalostno bi bilo, ako bi se moral škof tudi v tem ukloniti volji mestnozbornskih židov! Kdor obiskuje tržaške hiše božje, opazi v cerkvi sv. Antona novega, starega, pri sv. Jakobu in celo v stolni cerkvi pri službah božjih skoro samo slovenske vernike, jezuitska cerkev pa, katere župljani so skoraj sami Lahii, je le slabo obiskovana. Slovencem se pa le v cerkvi sv. Antona novega, starega in pri sv. Jakobu slovenski pridiguje; druge cerkve so celoma laške in še v imenovanih obhajajo se glavne slovesnosti v laškem jeziku — slovenski jezik je v vseh cerkvah le postranski, a še od tu bi ga židje radi odpravili. Tu v Trstu se bje židovstvo s krščanstvom, radi česar je temu pazno stati na straži ter se ne udajati, kakor se je kanonik Klun udal pri vprašanju o slovenskem misijonu. Poleg verskih interesov so pa tu prizadeti tudi narodno-slovenski, zato pa moramo temu vprašanju posvetiti največjo pozornost. — Pri sinočni seji se je tudi sklenilo, da se tržaška občina vpiše kot član nepozabne „Lege nazionale“ z doneskom 1000 gld. No temu se ni čuditi, saj odbornike ne bode stalo niti krajcarja, pač pa uboge meščane — tudi Slovane, katerih ske smotre, dočim jim mestni zbor ne privošči niti borne ljudske šole. Sploh se v mestni hiši go-spodari po laškem kopitu; troši se na vse strani, pri tem pa pridno zahteva od vlade, da se povišajo občinske doklade, ki so že neznosne in tako visoke, kakor v nobeni drugi občini v Avstriji. Vlada pa svojim ljubljencem vse dopušča; poplačujejo ji pa s tem, da jej prirejajo raznovrstne škan-dale in demonstracije!

Iz Raske doline, 20. decembra. [Izv. dop.] (Obdačenje — piva?) Ker se ravno bliža čas zasedanja deželnega zbora kranjskega, bodi nam dovoljeno nekoliko izpregovoriti o nekem popolnoma neumestnem predlogu lanskega deželnega zbora. Predlagal je namreč jeden poslanec, da bi se obdačilo pivo, ker bi se na ta način dobilo nekoliko novcev v deželno blagajnico. Predlog ni bil vsprejet, ker je bilo nekoliko poslancev „pro“, drugi „contra“. Posledica je bila, da je deželni zbor dal nalogo deželnemu odboru, naj do prihodnjega zasedanja prouči, ali naj se pivo obdači, ali ne. Mi smo odločno proti temu davku, in z nami gotovo tudi vsi konsumentje. Saj je deželnemu zboru in odboru gotovo znano, da je pivo že v pivovarni obdačeno. In potem naj bi bilo še v drugič pri gostilničarji? Nikakor! Kam pridemo? Saj je že sedaj pivo dosti drago. Poglejmo v kako gorsko vasio, oddaljeno od železnice, ondi se pije pivo najmanj po 24 kr. liter. In zdaj recimo: pivo je drugič obdačiti treba! Ali kdo misli, da se bode s tem od gostilničarja dobival oni davek? Kaj še! Gostilničar pivo podraži za še jedenkrat toliko, kolikor bode plačal davka od njega. Krčmarju toraj ne bode škodovalo, pač pa pivcem. Toraj je vse jedno, če, kratko rečeno, naložite oni davek deželi. Le-ta ga bode morala na vsak način dajati, seveda pri pivopitji pod drugim imenom. Ljudstvo rado pije pivo. Saj je jedna onih pijač, ki človeka v vročih poletnih dneh okrepeča in mu žejo gasi, ne da bi ga omamila — in tudi primeroma draga ni. Obdačeno pivo pa postane mnogo dražje. In misli li kdo, da bode ljudstvo to podraženo pivo res v isti meri pilo, kakor do zdaj? Ne! Ostalo bode pri

starem. Davek, ki ga plačujejo pivovarne, bode se pomanjšal, ker se bode prodalo manj piva, in ga toraj pivovarne ne bodo toliko kuhale. Doseglo se pri tem ne bo nič dobrega, pač pa slabo. Ljudstvo zdaj z večine pivo pije. Vino mu je predrago. Sedaj naj se pa še pivo podraži in — most čez oni jarek, ki smo ga izkopali s povišanjem žganjarskega davka, bode gotov. Vsakdo si poreče: „Vino in pivo sta mi predraga, mari si kupim žganja!“ Ni li res tako? In nasledki žganjepitja so dokaj znani. Ni jeden teden ne mine, da ne bi žganje koga nesrečnega ne storilo. Pri vojaških naborih se zdravniki čudijo, kako je to, da je tako malo fantov sposobnih za vojake. Žganje! Kakor rečeno, zadačeno pivo bode tako rekoč roka, ki bode ljudstvu kazala ono vmočno žganje. Mi bi tako predlagali: Povišajmo davek za žganje in ponižajmo oni za pivo! To bi bilo deželi in nam k dobremu. Tako je naše mišljenje, in vsak razsoden človek mora nam pritrditi. Toraj piva ne v drugič obdačiti!

Domače stvari.

— (Imenovanja.) Načelnik Kranjske postaje gosp. Avgust Lorenec imenovan je načelnikom postaje Herpelje-Kozina. Želeti bi bilo, da bi mu imenovali naslednikom mož, ki dobro pozna trgovske razmere na Kranjskem in še posebne mesta Kranj. — Naš rojak g. G. Kulavič imenovan je podtajnikom v notranjem ministerstvu. — Policijski konceptni praktikant v Trstu Mihael Pertot je imenovan koncipistom pri Tržaškem policijskem ravnatelstvu. — Rudarskim zdravnikom v Idriji je imenovan dr. Ivan Štverak iz Pčbrama. Kakor se poroča, bili so mej kompetenti tudi štirje domačini Slovenci.

— (Osobne vesti.) Gosp. dr. Fr. Rosina naseli se kot nov odvetnik v Ljutomeru. — Višji davčni nadzornik za Ljubljansko okolico g. Rebek premeščen je v Novo mesto, njegov naslednik bo višji davčni nadzornik g. Lončar, dosedaj v Postojini; premeščen je nadalje višji davčni nadzornik g. Zajec iz Kranja k lokalni komisiji v Ljubljani, njegov naslednik bo davčni nadzornik g. Konšek, dosedaj v Litiji. Davčni nadzornik gospod dr. Ponebšek je premeščen v Litijo, davčni nadzornik g. Kittag v Postojino; fin. koncipist g. dr. Rotter v Postojino.

— (Prvi dobitki efektnemu srečkanju „Glasbene Matice“.) Kakor čujemo iz odseka, ki proizvede srečkanje, vzbudilo se je v vseh krogih veliko zanimanje zanje in so dobitki že večinoma zagotovljeni. — Preuzvišeni knezoškof doktor Jakob Missia naklonil je blagobotno in velikodušno društvu prvi krasno božičnico, podarivši mu znesek sto goldinarjev, katere je porabili za nakup dobitkov efektnemu srečkanju. Živelci nasledniki, katere vzpodbujaj ta lepi vzgled k požrtvovalnosti!

— (Repertoar slovenskega gledališča.) V sredo se bo pel priljubljeni „Čarostrelec“. Intendancija se je zanj odločila, ker letos na nedeljo ali praznik sploh še ni bilo operne predstave in je „Čarostrelec“ najpopularnejša mej operami našega repertoarja. Vrh tega pa hoče dati rodoljubom na deželi, kateri ob delavnikih ne morejo priti k našim predstavam, priliko, da pridejo lahko na operno predstavo. To bode bržkone zadnja predstava te opere v tekoči sezoni, ker po praznikih pride na vrsto „Marta“, sredi meseca januarja „Trubadur“ in kmalu potem „Grof Urh Celjaki“, kateri posledaji operi se že marljivo študirati.

— (Slovensko gledališče.) Za drugo nastopno vlogo izbrala si je dična naša gostinja gospica pl. Šramova naslovno ulogo v „Pariškem potepuhu“. Hvaležni smo ji že za to, da se je ta igra vsprejela v naš repertoar. „Un gamin de Paris“ je nastal v dobi romantikov okolo l. 1830, in je tedanjemu ukusu primerno nekoliko melo-dramatično nadahnjeno, spada pa med one igre, ki zaslužijo, da se otmejo pozabljivosti, bodisi zaradi zdrave tendence, bodisi zaradi uspešnih ulog. Naslovni junak Bayardove „veseloigre“ spada nedvojbeno mej najsimpatičnejše uloge. Pariški „potepuh“ mu tudi ni pravi naslov, to je žaljivo zanj. Pariško dete je pred vsem priljudno in spodobno, in Pariški „gamin“, to je prav posebno bitje. Nekje smo včeraj slišali izraz „Pariški vrabec“, to je v prispodobi „gamin“: glasan, predrzen, družbo ljubeč, nagajiv brez zločnosti, samopriden brez škodoželjnosti, iztikav, radoveden, oprezen, bistroumen,

vztrajen in neiztrajljiv, obdarovan z živim čutom za rodbino in še z drugimi vrabeljevimi lastnostimi, to je „le gamin de Paris“, jeden glavnih motorjev pri vseh Pariških homatijah, pravi kvasfrancoskega naroda. In prav tak je tudi naš „Joseph“, kakor nam ga je sinoči in predsinočnim uživotila gospica Šramova. Uloga je bila zelo srečno izbrana, ker podaja priliko za izraz dolge vrste afektov z mnogovrstnimi izpremenami. Glasna razposajenost, nedolžna igravost, otroška priliznost, ljubko kljubovanje, pojavi ljubezni do stare matere in sestre, ganljivi spomin na mrtvega očeta, ponosno vzkipenje, ker se mu očita tatvina, srd nad staro kačo, naglo prijateljstvo, ki ga sklone z generalom — vse to se je razvilo na jednotnem ozadju pariškega gamina, kakor smo ga gori označili. In vse to je bilo naravno, neštudirano, detail ni bil na ulogo prilepljen ali prikrcan, nego vsaka nuansa neposreden pojav značaja ali situacije, zato tudi slušatelj nima časa analizovati sredstev igre, ki ga z elementarno silo potegne za seboj. Tajnost silnega uspeha je v tem, da gospica Šramova ne razpolaga samo z vsemi fizičnimi in duševnimi sredstvi, katerih treba za spretno izvršenje, nego da ne igra — à la Coquelin — samo z razumom, temveč tudi s srcem. S srcem pa igra, kdor je ima. Kljub veliki skušnjavi vendar v celi ulogi ni bilo nič trivijalnega; vsaka gesta plastična, vsak izraz obličja plemenit. Uverjeni smo, da bo gospica Šramova štela Pariškega gamina mej svoje najboljše uloge, in Ljubljansko občinstvo si lahko čestita, da jo je baš njemu — prvičkrat igrala. Idealnemu uspehu primeren je bil tudi vnanji: poleg smeha in joka mnogo, mnogo viharnega in navdušenega ploskanja po vsakem aktu in koncem predstave. V soboto sta poklonila gospici gostinji g. režisér Anić lep lavorov venec, g. režisér Inemann šopek s trakovima v čeških barvah; v nedeljo je dobila tri krasne šopke: prvega od narodnih dam, drugega od g. intendanta Plantana in tretjega od slovenskih čestilcev. Pravo priznanje pa nosimo vsi v srci, to je globoka hvaležnost za umetniški užitek, ki nam ga je pripravila mlada umetnica, in iskrena želja, da jo kmalu zopet vidimo. — Od domačih sil je bil gospici gostinji vreden vrstnik g. Inemann v ulogi generala de Morin; posebne omembe zasluži stopnjevanje od lahkega konverzacijskega tona do najvišje razburjenosti. Prav dobri v svojih ulogah so bili tudi: gđc. Slavčeva, gospa Danilova in gđc. G. Nigrinova ter gg. Danilo in Verovšek; žal, da nam čas in prostor baš danes ne dopuščata, njih igre na tančnejše oceniti. Bodi jim dovolj zadoščenje, da so zdatno pripomogli k umetniškemu uspehu dveh najlepših večerov naše drame. K.

— (Gospica Ljerkapl. Šramova) ostavila je še sinoči Ljubljano. Ponesla je sabo prave trijumfe mej občinstvom slovenskega gledališa, a ostavila lepe spomine v krogih, kateri so imeli radostno priliko občevati z njo. V soboto po predstavi so umetnici in njeni čestiti gospej materi priredile nekatere slovenske dame in gospodje častni večer „pri Slonu“. V zdravicah, katere so govorili gg. dr. Tavčar, dr. Majaron, I. Plantan in Hribar, razodevalo se je veselje nad prisotnostjo gostov, umetnostjo gospice pl. Šramove in vzajemnostjo hrvatskega gledališa s slovenskim. Nadejamo se, da je tudi diča hrvatska umetnica dobila utis, ki lam daje veselo poročstvo, da jo skoro zopet pozdravimo v našem Talijanskem hramu!

— (Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani) ima v četrtek dne 27. decembra t. l. ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani javno sejo z nastopnim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika sadu je seje. 2.) Prošnje za podelitev ustanov za uboge obrtnike. 3.) Prošnje za sejme v Dovji in Podcerkvi. 4.) Uloga zbornice v Pragi o statistiki delavcev. 5.) Uloga solnograške zbornice za premembo ministrskih naredeb z dne 17. sept. 1883 in 17. junija 1886 o pravicah lekarnarjev in trgovcev z materijalijami. 6.) Prošnja zbornice v Ljubnem za dovolitev državnih podpor za obrtno nadaljevalne šole. 7.) Uloga zbornice v Pragi, da bi se sklicala eničeta, ki bi se posvetovala o monopolu za spirit.

— (Za državne uradnike.) Izšla je cesarska odločba, ki naroča finančnemu ministru, naj nakaže s 1. januarjem tistim uradnikom štirih najnižjih činovnih razredov, ki službujejo petnajet let v istem razredu, 100 gld. doklade, tistim, ki službujejo dvajset let v istem razredu, pa 200 gld.

— (Slov. učiteljsko društvo v Ljubljani) priredi na čast skupščinarjem drugi letošnji „večer“ v četrtek dne 27. decembra v dvorani Haf-

nerjeve pivarne na sv. Petra cesti z nastopnim vspešnim: 1. „Lvovska razstava“. Poročevalec g. A. Žumer. — 2. „Vojna iz leta 18...“; zgodovinsko predavanje. Poročevalec g. F. Črnogoj. — Prosta zabava. Drugi dan t. j. 28. decembra bodeta v mestni dvorani ob 9. uri popoldne zborovali: „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ in za njim „Društvo za zgradbo učit. konvikta v Ljubljani“.

— (Prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani) priredi v sredo dne 26. decembra l. 1894. v prostorih kazinske restavracije božičnico, pri kateri bo sodelovala vojaška godba 27. pehotnega polka kralj Belgijcev. Vstopnina za nečlane 30 kr. Otroci plačajo polovico. Začetek ob 6 uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen bolniškemu zakladu gasilnega društva.

— (Božičnica uradnikom in delavcem drž. železnice.) Generalno ravnateljstvo drž. železnice je sklenilo, nastaviti vse svoje delavce stalno. Doslej je bilo kakih 6000 nestalno službojočih delavcev, za katere niso veljale določbe glede preskrbljenosti za starost, za slučaj bolezni itd. Sedaj bodo vsi delavci deležni teh dobrot, tudi tisti, kateri so že prekoračili gotovo starost. Vrh tega je generalno ravnateljstvo ustanovilo dva nova plačilna razreda. Doslej je plača prvega razreda znašala 550 gld. stannarina pa 200 gld., odslej bo znašala plača v tem razredu 600 gld. oziroma 650 gld., stannarina pa 250 gld., v drugem razredu bo znašala plača 700 gld. oziroma 750 gld. in stannarina 300 gld. Kostnina se je uradnikom in slugam na 140 postajah zvišala stannarina.

— (Mestni nasadi.) Kakor smo že poročali, se oni del Latermanovega drevoreda, ki sega od deželne gledališča do nove Tržaške ceste sedaj podira ter se bode sedaj napravila direktna vozna zveza mej Franje Josipa in novo Tržaško cesto. Kakor čujemo, urejena bode cesta povsem moderno: v sredi bode tir za vozove, ob straneh pa trotoar za sprehajalce; da tudi sence ne bode manjkalo, zasadila se bodeta cestna roba z novimi drevesi. Tudi ob novi Tržaški cesti zasadila se bodo še prihodnjo pomlad drevesa, je-li kostanji, lipe ali kaj drugega, pa ni še določeno. Na senošetni parceli nasproti Narodnemu domu napravil se bode spomladni ličen park, ki bode v olepšavo ondotni okolici, zajedno pa bode služil za otroško igrališče, ki se sedaj dokaj pogreša. Za to novo napravo porabil se bode ves prostor mej Tržaško cesto in južno železnico ter mej Latermanovim drevoredom in Kolesijskimi ulicami in sicer po načrtu, kateri je izdelal mestni vrtnar. Park ograjen bode s primernim grmičevjem, notranji prostor pa bode zasajen z raznovrstnimi rastlinami. Ob stezah postavile se bodo klopi, nekako v sredi parka pa bode igrališče za otroke. Ker se bodo tudi okolo „Narodnega doma“ nahajali lepi nasadi, dobila bode tamošnja okolica jako krasno lice.

— (Panorama) g. Streckerja v filharmoničnem poslopiju kaže po večstranski želji čez praznike Kristusovo življenje in trpljenje v krasnih barvanih plastičnih slikah, dalje razne podobe iz svete dežele in iz Rima. Potem pride na vrsto še jedenkrat svetovna razstava v Čikagu. Več je razvidno iz naznanil.

— (Častno občanstvo) je občinski odbor v Sadržici podelil g. Iv. Murniku, cesarskemu svetniku in dež. odborniku ter g. Otonu Deteli, deželnemu glavarju.

— (Umrli) je v Idriji voditelj tamošnje rudniške šole g. Jakob Inglič, ki je na tem zavodu služboval nad 25 let. Pogreb je bil danes popoldne, Naj v miru počiva!

— (Cesarjev spomenik v Gradci.) Javili smo že, da je odbor za nabiranje doneskov za cesarjev spomenik v Gradci na izrecno željo cesarjevo opustil svoj namen in sklenil obrniti vse prispevke v prid kakih humanitarni napravi. Glasilec kobiliranih baronov „Südböher. Post“ namigava, da je bil naš članek „Cesarjev spomenik v Gradci — pa štajerski Slovenci“ povod, da se je to zgodilo; zato zavija oči in vzdiguje o šovinizmu, o breztaktnosti in preširnosti. Ako je naš članek res kaj doprinesel k temu, da se je cesar izrekel proti spomeniku, nas to samo veseli, ker je to dokaz, da so se naši razlogi na pristojnem mestu spoznali kot opravičeni in utemeljeni.

— (Celjsko vprašanje v štajerskem deželnem zboru.) Nemški nacionalci, katerim je vprašanje o ustanovitvi „slovenske“ male gimnazije v Celji dobro orožje za boj zoper levčarje,

nameravajo vso stvar spraviti v štajerskem deželnem zboru na razpravo in prouzročiti kak sklep zoper slovensko zahtevo. Da se jim to posreči, o tem pač ni dvoma, saj mej štajerskimi levčarji in nacionalci ni nobene razlike.

— (Za gimnazijo v Celji.) Za ustanovitev gimnazije v Celji so peticijsirali občinski zastopi: v Škalah pri Velenju, v Kapelah in v Pišecu pri Brežicah ter v Novištifti pri Gornjem Gradu.

— (Foregger contra „Südböherische Post.“) Famosni Celjaki poslanec dr. Foregger je pred kratkom tožil Mariborsko tetko, imenovano „Südböherische Post“ zaradi razžaljenja časti preiskava pa je spravila za dra. Foreggerja tako neugodne stvari na dan, da je svojo tožbo umaknil. Celjaki Germani se zdaj lahko ponašajo, da imajo poslanca, ki se čuti žaljenega na časti, pa se ne upa iskati zadoščenja!

— (Nova lokalna železnica.) Trgovinsko ministerstvo je dovolilo posebnemu konsorciju, da začne tehnična pripravljala dela za zgradbo lokalne železnice od postaje Pukla na progi Špöfeld-Radgona čez Ptuj do hrvatske meje.

— (Bralno društvo za Laški trg in okolico) priredi na dan sv. Štefana dne 26. dec. 1894 v pivarni gosp. Simona Kukca v Laškem trgu dramatično predstavo in sicer se bode predstavljala Ogrinčeva veseloigra v treh dejanjih: V Ljubljano jo dajmo. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za člane 20 kr., za nečlane 50 kr. Preplačila se hvaležno sprejmejo, čisti dohodek je v prid uboge šolske mladine.

— (Akad. društvo „Triglav“ v Gradci) priredi dne 16. januarja ples, ki obeta biti jako sijajem. Kakor druga leta, vršil se bode tudi to pot v znamenih Aninih dvorinah, ki so letos še tem bolj znamenite, ker so popolnoma renovirane, tako da že dvorane same gosta očarajo. Jako dobro je ukrenil odbor „ad hoc“, da je pridobil godbo 7. pešpolka grof Khavenhüller pod izbornim vodstvom kapelnika g. Friedricha, kateri bode iz posebne prijaznosti nalašč za „Triglavov“ ples komponiral 1. četvorko iz slovenskih in drugih južno-slovenskih pesni. Da bi imel ples še razum tega neki slovanaki značaj, namerava se plesati tudi „Kolo“, za kar se ne le slovanaki, ampak tudi nemški krogi zanimajo, tako da se je nadejati obilne udeležbe. Začetek plesu ob polu 9. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 gld., za otroka polovica.

— (Oproščena.) Zarad dvojnega umora obtožena Frančiška Scheriau je bila pred porotniki v Celovcu spoznana nekriva in oproščena. Obravnava je trajala štiri dni in pol.

— (Proti slovenskemu uradovanju) se je oglasila tudi goriška odvetniška zbornica. Nje protest ne bo nič premenil, a želeli bi bilo, da bi goriški Slovenci si zapomnili dotične laške odvetnike in jih več ne redili. Tudi goriški notarski zbornici ne ugaja slovensko uradovanje in sklenila je, da mora biti notranji uradni jezik laščina, da morajo vsi notarji knjige, zapisnike itd. pisati v laškem jeziku. Po tem eklatantnem slučaju je pač dovoljeno vprašati: Koliko časa bodo še slovenščine nezmožni uradniki poslovali pri sodiščih na Primorskem in rezali kruh pravičnosti Slovincem in Hrvatom?

— (Zanimiva razsodba.) Svoj čas sta bila dva poljska čuvaja iz Solkana zaradi „napada“ na neke laške pijance — o katerem napadu pa nihče ničesar ne ve — zaslišana pri okrožnem sodišču v Gorici. Zasliševal ju je slovenščine nezmožni sodni pristav Musina. Čuvaja sta trdila, da je ta sodni pristav nekatere stvari v zapisnik drugače zapisal, kakor sta onadva izpovedala, a to jima ni pomagalo, sodišče ju je obsodilo zaradi krivega pričanja na več tednov v ječo. Vložila sta ničnostno pritožbo in kassacijski dvor ju je popolnoma oprstil.

— (Mesto višjega drž. pravdnika v Trstu) še vedno ni popolajeno, dasi je že precej časa tega, kar je bil prejšnji višji drž. pravdnik imenovan deželnosodnim predsednikom. Kandidat za to mesto je drž. pravdnik v Trstu, višjesodni svetnik g. Taddei, a nekateri listi javljajo, da nima upanja, ker ne zna slovenski in da postane najbrž deželnosodni svetnik g. Legat višji državni pravdnik.

— (Kje je resnica?) Laški listi so raznesli vest, da razni laški duhovniki Tržaške škofije niso hoteli podpisati zaupnice škofu Glavini. Katoliško-laški „Popolo“ in vladna „Adria“ sta to tajila, na kar so iredentovski listi odgovorili, da so štirje duhovniki odklonili podpisati se in imenovali z imenom jednega teh „rodoljubov“.

— (Obstavljen preiskava.) Izvošček Anton Žaiderski iz Vrdele pri Trstu je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora, ker je državno pravdnstvo obustavilo preiskavo proti njemu. Bil je na sumu, da je umoril dne 12. avgusta delavko Ano Hrovatin.

— (Nadina Slavjanska) in njeni dve sestri Olga in Jelena Slavjanska bodo koncertovale bodoči mesec v Zagrebu. Nadina in Olga sta v Zagrebu že poznati, Jelena, altistka, ki se je učila pri slavni učiteljici Marchesi v Parizu, pa bode stopila v prvič pred Zagrebško občinstvo.

— (Redek lov) V Dunavi so vjeli ribiči beljugo, ki je bila dolga 2 metra 70 cm. in je tehtala 112 kilogramov. Poslali so redko ribo v Budimpešto.

Slovinci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Uredništvu našega lista je poslal:

Za „Narodni dom“ v Ljubljani: G. Anton Kocmur v Ljubljani 5 kron za zadnji pleščarski čopič. — Živio!

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali od 25. novembra do 10. decembra t. l.: Priprosta žena iz naroda Ana Hrenova 100 kron z besedami: „V pratiki za l. 1895. sem brala, kako dobra družba je to in koliko otrok vzgaja; sama pa sem skusila, kaj se pravi le enega samega dečka dobro prerediti; zato darujem ta dar“. Brez pomisleka izrekamo slovenskemu svetu, da nas je ginil ta dar iz priproste roke do solza. — Več delavk tobačne tovarne je darovalo jako velik zavoj Mohorjevih knjig in posebej še 3 delavke velik zavitek jako primernih knjig. — Slavno uredništvo „Mirovo“ nam je poslalo 229 kron in 20 bel., ki so jih darovali koroški domoljubi. Doslej je nabral vrli „Mir“ za našo družbo 1522 kron 60 bel. — V Kranju zbira novoletnino v korist naši družbi načelnica ženske podružnice, bl. g. županja Leopoldina Šavnikova, s tem namenom, da bi tamošnja ženska podružnica postala družbna pokroviteljica. Upamo, da, če ne letos, posreči se gotovo drugo leto ta domoljubni čin. — Naj bi se našle v vseh slovenskih mestih, trgih in vaseh domoljubne gospe in gospodje, ki bi posnemajoč načelnico kranjske ženske podružnice zbirali novoletnino. Hvaležnost narodova jim ne izostane! Zaključimo pa današnjo zahvalo s prepričanjem, da bo uprta prelepi vzgled priproste darovalke 100 kron ob bližajočih se praznikih ganil marsikatero rodoljubkinjo ali rodoljuba, da se spomni dece družbe sv. Cirila in Metoda. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovcu so darovali družbi sv. Cirila in Metoda: Preč. g. dr. Ivan Križanič, kanonik stolne cerkve v Mariboru, 50 kron; vč. g. dr. Josip Marinko, profesor v Novem Mestu, 10 kron; hišna družba „Omizje“ v Mozirju VII. zbirko kaznij zaradi rabe ptujk v domači govorici kot I. zbirko za slovensko šolo v Velikovcu v znesku 10 kron; g. Zofka Kveder v Retjah pri Dominku nabranih 3 gld. 80 kr., ki so jih darovali domoljubi iz Drage in Loškega Potoka; g. Ivo Vrščaj v Ljutomeru 6 kron kot dar vesele družbe; vč. g. Fr. Boncelj, župnik v Dražgošah, 4 krone in g. Anton Novak, privatni uradnik na Ptuj, 1 krono z voščilom: „Sprejmi Metod in Ciril, — Tisoč enakih daril!“ — Dalje so darovali: g. dr. Ivan Tavčar, odvetnik i. t. d., 20 kron; g. Ivan Gogola, c. kr. notar, 20 kron; g. dr. Jernej Zupanec, c. kr. notar, 4 krone; gospa El. Črne 4 krone in gospa M. Grošelj 2 kroni. — Darove je nabral vodstveni ud g. arhivar Anton Koblar, ki naj bi našel mnogo posnemovalcev!

Rojaki! Pomagajmo bratom v Korotanu, ki tudi sami vrlo delujejo za slovensko šolo. Uprav najmlajša naša podružnica na Koroškem, v Velikovcu in okolici je v prvem letu svojega obstanka nabrala 101 gld. 68 kr., in sicer na shodu v Št. Štefanu 60 gld., na shodu v Št. Juriju 14 gld. 25 kr. in na shodu pri „Dürnwirthu“ 13 gld. 43 kr. Živela! — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Razne vesti.

* (Strai kujoči gimnazijalci.) V Drobobczu v Galiciji so se sprli osmošolci tamošnje gimnazije z razrednim učiteljem Barčevičem in so vsi izostali iz šole. Razred se je začasno razpustil in se je pričela preiskava.

* (Celo uredništvo pod ključem.) Iz Berolina se poroča, da je nastopil urednik lista „Sozialdemokrat“ svojo kazen. Celo uredništvo tega lista je zdaj v zaporu.

* (Lessepsov prekop.) Družba Sueškega prekopa je prosila egiptovsko vlado, da ji dovoli spremeniti ime Sueškega prekopa v Lessepsov prekop.

* (Obupen čin očeta.) V tovarniškem mestu Pösneck blizu Jene na Nemškem se je usmrtil 75letni mojster v papirnici Viljelm Kraus, rodom iz Luč na Štajerskem, ko je poprej usmrtil svojo 48letno hčer, bržkone z nje dovoljenjem. Bila sta brez zasluga in bi morala oditi v svojo domovino, ker ju je nemška vlada izgnala. Našli so oba v stanovanju mrtva s prestreljenimi senci. Starec je imel v roki še revolver, s katerim je bil izvršil obupni čin.

* (Anarhistova poroka.) V Parizu se je poročil te dni anarhist Ortiz, prijatelj obglavljenega Henryja z Antoinetto Cazals, hčerjo neke kmetice iz Auvergne. Ženin je zdaj v zaporu in so ga pripeljali dedektiv do urada, kjer se je vršila poroka. Ortiz je bil oblečen v elegantni črni obleki, in le bliže stoječi so mogli opaziti, da je imel roki zvezani z močno vrvico. Nevesta je bila v elegantni črni satinasti obleki in je jokala. Ko sta se poljubila z ženinom, je delila z njim šopek vijolic. Po civilni poroki, pri kateri so bili štirji redarji za priče, so ženina policisti zopet uklenili in odvedli v cerkev St. Marguerite, kjer se je vršila cerkvena poroka. Pet minut sta se smela pogovarjati ženina in nevesta. Potem so odvedli Ortiza zopet v ječo Mazas, odkoder pojde v januarju v Cayenne, kamor pojde čez leto dni tudi njegova žena.

* (Samomor starke.) V Rimu se je usmrtila 70letna Sara Pintor potomka neke angleške milijonarske rodbine. Bila je znana v mestu in stanovala sama v krasnem stanovanju. Strla je stekla pri oknih in skočila na ulico. Bržkone se ji je zmešalo, ker je že prej dvakrat bila v blaznici.

* (Iz starih pisemskih znamenj.) Poskus, ustanoviti iz skupila za stare pisemske znamke krščansko vas ob reki Congo v Afriki, se je posrečil. Iz vseh krajev sveta je prišlo v Bruselj nad 40 milijonov pisemskih znamk, katere so se prodale za znatno vsoto. Država Congo je prepustila novoustanovljeni vasi Saint-Trudon ob desnem bregu reke, južno od Lusambe 400 hektarov zemljišča. Več biš nove vasi je že gotovih in se bodo naselili tam črnci, ki so se vzgojili v misijonskih vzgojevališčih.

Književnost.

— O slovestvenem delovanju „Slovenskega kluba“ v akad. društvu „Tatran“ na Dunaji se nam je poslalo — s pripombo, da se ta klub kmalu združi s „Slovenijo“, kar radostno pozdravljamo — naslednjo poročilo: Ta klub je imel v tem tečaju vsakega skupaj 6 rednih slovestvenih sej z raznovrstnim vspehom. Prva seja se je vršila pod rediteljstvom modroslovca J. Zupančiča dne 31. oktobra. Čital je modroslovec L. Poljanec: Očrna dr. Mahničevih „Apologetičnih razgovorov“ z ožankami o darvinizmu in hekelizmu. Spis sta kritikovali pravnik V. Flerin in modroslovec J. B. Komljanec. Referoval pa je pravnik V. Žin: Kmetaka imena pri kupčiji. — Reditelj druge seja dne 12. novembra je bil V. Žin. Čital je J. Zupančič: Gospodična Capè. Donesek k poglavju „epiteta ornantia et desuavia“. Berilo je kritikoval modroslovec Iv. Orel. Referoval pa je V. Flerin o svojem izletu iz Kamnika na Grintovec. — Tretja seja je bila dne 19. novembra pod rediteljstvom L. Poljanca; pri njej je čital V. Flerin: Otrobi, katere je kritikoval J. Zupančič. V. Žin pa je čital: Adam in Eva, češki napisal J. Neruda. Prevod je ocenil J. B. Komljanec. — Pri četrti seji dne 22. novembra, katero je vodil pravnik J. Požar, je čital V. Žin: Krvna osveta. Spis je ocenil pravnik M. Škrli. Referoval pa je J. B. Komljanec: Od kod prihaja ime Slovan? — Peta seja se je vršila dne 29. novembra pod rediteljstvom Šk. Šešek. Čital je M. Škrli: Slike od Krke, katere je ocenil modroslovec Jv. Zupanec. Referoval pa je L. Poljanec: Charles Robert Darwin in njegovi spisi. — Dne 3. decembra se je vršila šesta in zadnja seja; reditelj ji je bil M. Škrli. L. Poljanec je nadaljeval in končal svoj referat zadnje seja, Jv. Orel pa je poročal: Ob organizaciji rimske legije v dobi republike; odložiti pa se je moral radi prekratkega časa referat Jv. Zupanca: Lesotrstvo v Savinjski dolini. — Bilo je torej vsakega skupaj 6 beril s kritikami in 5 referatov. — Stalnim

upravnikom „Slovenskega kluba“ v „Tatranu“ je bil izvoljen začetkom tečaja modroslovec J. B. Komljanec, njegovim namestnikom pa modroslovec Ivan Orel.

— „Vienac“ ima v št. 51. naslednjo vsebino: L. Z. Ladanjski: Badnjak u vlastelinskem dvoru; — Osman beg Štafić: Sitne pjesme; — A. M. S.: Nakon deset godina; — Marijanski: Poroka po Danici; — V. Lužicka: Na badnjak; — Svečana besjeda predjednika Josipa Torbava; — Jubilej biogradskega pozorišta; — Milton i Dante.

— Ruska književnost. Kako se širi prosveta v Rusiji, o tem jasno govori statistika, ki kaže, koliko knjig se je tiskalo v minolem letu v Rusiji. Izdalo se je v omenjeni dobi 10.242 raznih knjig, ki so se tiskale v 3.500.000 iztisih. Od teh knjig pa je bila povprečno jedna četrtina v neruskih jezikih (poljskem, keltiskem, nemškem itd.); 443 bilo je židovskih in 62 francoskih. Večina teh knjig bja je poučne vsebine, ostale pa leposlovne, zdravoslovne, zgodovinske in najmanj jih je bilo pravoslovnih.

Brzobjavke.

Praga 24. decembra. Jedna skupina češkega plemstva se je posredovanjem nekaterih profesorjev češkega vseučilišča začela pogajati z mladočeško stranko, da se doseže modus vivendi, ob enem pa se trudi grof Harrach pridobiti Nemce za novo porazumljenje s Čehi, in sicer s posebnim obzirom na češko državno pravo.

Budimpešta 24. decembra. Splošno se sodi, da želi krona, naj bi se liberalna stranka združila z narodno na odločen boj zoper neodvisno stranko. Glasila neodvisne stranke napadajo Wekerla, ker ni svetoval cesarju, naj glede političnega položaja vpraša tudi kakega člana neodvisne stranke za njegovo mnenje. Kossuth je izdal geslo: Ogerska nima več ustave. Običajno novoletno čestitanje liberalne stranke ministerskemu predsedniku se opusti.

Budimpešta 24. decembra. Zopet se razširja govorica, da odstopi minister unanijih del grof Kalnoky in da pride na njegovo mesto poslanik v Berolinu Szögyenyi.

Rim 24. decembra. Kardinali in prelatje so se včeraj poklonili papežu in mu častitali za Božič. Papež je v svojem odgovoru pojasnil nalogo katoliške cerkve glede civilizacije.

Amsterdam 24. decembra. Cela Nizozemska je preplavljena. Rotterdam je skoro ves pod vodo, mnogo hiš je voda podrla, na stotine ljudij je utonilo. Železniške proge so ponekod podrti, brzobjavna napeljava razdejana. Škoda ogromna.

London 24. decembra. V južni Angleški zlasti okoli Londona divjajo silni viharji. Tukaj je bilo ubitih 40 oseb, ranjenih nad sto. Materijalna škoda je velikanska. Pri Manchesteru je osebni vlak zadel ob brzovlak. 12 oseb je bilo ubitih, 52 pa ranjenih.

Narodno-gospodarske stvari.

— Lokalna železnica Osek-Djakovo-Vrpolje. Koj po praznikih se prične dela za trasiranje lokalne železnice Osek-Djakovo-Vrpolje. V treh mesecih bodo ta dela gotova in se že v spomladi lahko prične graditi novo železnico.

— Pivovarstvo v Srbiji. V srbski kraljevini je deset pivovaren, ki skuhajo na leto 70.000 hektolitrov piva. Valed vedno rastoče domače produkcije jenjava trajno uvažanje piva iz sosedne avstro-ogerske države.

— Vinska letina na Francoskem letos ni bila tako dobra kakor lansko leto. Pridelalo se je okolu 39 milijonov hektolitrov, torej za skoro 11 milijonov hektolitrov manj nego lani.

Listnica uredništva.

Vsem svojim sotrudnikom in dopisnikom želimo vesele praznike! — Gosp. J. B. v P.: Vaš cenjeni dopis je od prvega do zadnjega „konfiskabel“. Dovolite li premembe? — Gosp. S. J. v P.: Za današnji list, žal, prepozno. Takisto: prijetne praznike!

Avstrijska specialiteta. Na želodec bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepilno ter pospešil na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatijica 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (16—14)

Od medicinskih avtoritet priporočevan
uteši kašelj, raztvarja slez, krepien, neobhodno
(1366—4 potreben za rekonvalescente (1360-4)

Cognac-Malz-Extrakt

Dobiva se večinoma v vseh lekarnah.
Glavna zaloga v Ljubljani: Jos. Mayer, lekarnar.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Operal
Začetek ob 1/8. uri zvečer.
Štev. 37. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 623.

V sredo, dne 26. decembra 1894.
Čarostrelec.
Romantiška opera v 3 dejanjih. Spisal Fr. Kind. Uglasbil
K. M. Weber. Preložil A. Funtek. Kapelnik g. prof. Fran
Gerbič. Režiser g. Jos. Noll.
Dekoracijo v volčjem brezdu na novo priredil gledališki
mojster g. K. Stadler.
Štev. 38. Dr. pr. 624.

Nova opera!
V četrtek, dne 27. decembra 1894.
Prvikrat:

Marta
ali semenj v Richmondu.
Romantiško komična opera v 4 dejanjih. Spisal W. Friedrich.
Uglasbil Fr. pl. Flotow. Preložil A. Funtek. Kapelnik g. Hi-
larij Benšek. Režiser g. Josip Noll.
Začetek točno ob 1/8. uri, konec po 10. uri zvečer.
Pri predstavah svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27.
Vstopnino glej na gledališkem listu.
Prihodnja predstava bo v soboto, dne 29. decembra t. l.
Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer.

Zahvala.
Povodom požara na Bregu pri Borovnici, kate-
remu so gasilci borovniškega gasilnega društva na pomoč
prihiti ter preprečili večje nesreče, blagovodili sta slavni
zavarovalnici „Dunav“ 15 gld. in „Phoenix“ 20 gld. tu-
kajšnjemu gasilnemu društvu podariti v prijetno dolžnost
vi štejeta podpisana imenovana zavarovalnicama izrekati
za blagi dar srčno zahvalo. (1433)
Gasilno društvo v Borovnici
dne 21. grudnia 1894.
Fr. Papler, A. Pirc,
nacelnik. tajnik in blagajnik.

Umrl so v Ljubljani:
20. decembra: Franc Waroga, oskrbnikov sin, 7 let,
Streliške ulice št. 11.
21. decembra: Matija Vodnik, kamnosek, 54 let, Du-
najska cesta št. 38. — Ivanka Iskra, paznikova hči, 9 dni,
Žitni trg št. 1.
22. decembra: Marija Hudales, delavka 26 let, Pred
Škofijo št. 15.
V deželni bolnici:
21. decembra: Lorenc Traven, gostač, 80 let. — Ma-
rija Presetnik, kajzarjeva žena, 32 let.

Meteorološki poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
21. dec.	7. zjutraj 2. popol. 9. zvečer	37.7 mm. 35.5 mm. 33.1 mm.	-9.2° C -5.6° C -9.4° C	brezv. brezv. sl. vzh.	megla megla obl.	0-80 mm. snega.
22. dec.	7. zjutraj 2. popol. 9. zvečer	733.4 mm. 736.5 mm. 739.9 mm.	-6.8° C -2.2° C -7.4° C	brezv. sl. vzh. sl. vzh.	obl. obl. obl.	0-00 mm.

Srednja temperatura -8.1° in -5.7°, za 5-6° in 3-2°
pod normalom.

„The Mutual“
životna zavarovalnica v Novem Yorku.
Čisto vzajemna. Nobenih delničarjev.
Največja varnost. Nedosežno visoki dobitkovni deleži.
Premoženje dne 31. de-
cembra 1893 nad . . . 967 milij. frank.
Zavarovalnice znašajo . . . 4159 milij. frank.
Izplačalo se je zavarov-
ancem, odkar posluje
društvo . . . 1903 milij. frank.
Specijalno jamstvo za avstrijske zavarovance
1.021,24 krome v 4odstotni zlati renti, depo-
no ani pri c. kr. ministerski plačilnici.
Natančnejše podatke in informacije daje
glavno ravnateljstvo za Avstrijo:
Wien, I., Lobkowitzplatz 1.

C. kr. glavno ravnateljstvo avst. drž. železn
Izvod iz voznega reda
veljavnega od 1. oktobra 1894
Nastopno omenjeni prihajali in odhajali časi označeni so v
srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljub-
ljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)
Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Co-
lovec, Frantseneste, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmun-
den, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Steyr, Lino, Budejovice,
Pisnj, Marjine vane, Eger, Karlova vane, Francova vane, Prago,
Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Co-
lovec, Frantseneste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Dunaj
via Amstetten.
Ob 12. uri 55 min. dopoldne osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Co-
lovec, Frantseneste, Ljubno, Selthal, Dunaj.
Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Ino-
most, Bregunio, Gurth, Genevo, Paris, Steyr, Lino, Gmunden, Ischl,
Budejovice, Pisnj, Marjine vane, Eger, Francova vane, Karlova vane,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 20 min. zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)
Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lip-
sje, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marjinih varov,
Lipsje, Budejovice, Solnograda, Lince, Steyra, Gmundena, Ischla, Aus-
see, Zell na Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka
Frantseneste, Trbiža.
Ob 8. uri 12 min. zjutraj osebni vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 11. uri 47 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten.
Lipsje, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marjinih
varov, Pisnja, Budejovice, Solnograda, Lince, Steyra, Parisa, Genevo
Curiba, Bregunio, Inomosta, Zella na Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubnega
Celovca, Lince, Pontabla, Trbiža.
Ob 9. uri 12 min. popoldne osebni vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Selthala
Beljaka, Celovca, Frantseneste, Pontabla, Trbiža.
Ob 9. uri 25 min. zvečer osebni vlak iz Kočevja, Novega Mesta.
Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena in
Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)
Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
Ob 8. uri 05 min. popoldne . . .
Ob 6. uri 50 min. zvečer . . .

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)
Ob 5. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika
Ob 11. uri 15 min. dopoldne . . .
Ob 6. uri 50 min. zvečer . . .

Valentin Urbančič
izprašani kovač (142-2)
v Kurji vasi šte. 2, nasproti dolenski mitnici,
priporoča se gospodom posestnikom in posestnikom
konj in vozov za kovanje konj in vsakovrstnih
vozov po zelo nizkih cenah. Za dobro delo se jamči.

Gostilniško in kavarnsko obrt
na „Drenikovem vrhu“
poleg Rožnika pri Ljubljani odda na račun,
oziroma v najem takoj ali za spomlad
Fran Drenik, Kongresni trg št. 14—II.
(1426-2)

Oskrbištvu graščin Kijacintjevo in
Pretkovec na Hrvaškem raz-
pošilja, če se preje vpošlje
denar ali proti post-
nemu povzetju
znoska
hrvatsko slivovko
iz lastne palinice (1359-1)
(boljše od vsakega konjaka)
liter starejše
gld. 1-10, od prej-
šnj. ga leta 85 kr. s stekle-
nico in zavojnino vred Manj od 3
steklenice se ne razpošilja. Naročila vzpre-
jema oskrbištvu graščin Kijacintjevo in
Pretkovec, žel. postaja Krapina na Hrvaškem.

Staroznana
trgovina z urami
najfinije vrste in po najnižji ceni
od zlata, srebra, tule in nikla, re-
petirk, kalendarskih ur in kreno-
grafov, najnovejšega v tableaux-
urah, urah z njihalom in drugih
urah. Najnižje cene. Popravljanja se izvršujejo najskrbneje.
— Prvi in najstarejši optični zavod najfinijih naočal,
šolpalec v zlatu, zlatu-doublé, niklu itd.; največja izbir
kukal za gledališče, petljaki binoklov in vseh v to stroko
spadajočih predmetov pri (1420-3)
N. RUDHOLZER-ju, Pred rotovžem št. 8.

Želodčne kapljice
koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom
Marijinceljske kapljice.
Te kapljice so zelo pro-
spešne (provozrokujejo slast
do jela, raztvarjajo sliz,
so pomiriljive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepčajo
želodec; rabijo pri nape-
njanji in zapečenosti,
preobloženem želodci z
jedili in piščalami i. t. d.
Steklenica z rabilnim
navodom valja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.
Priporoča jih
Lekarna Trnkóczy
zraven rotovža v Ljubljani. (1010-16)
Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Išče se
poštna odpraviteljica
na deželo.
Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“. 1419-3)
Lepo prostorno stanovanje
obstoječe iz treh sob, kuhinje, jedilne
shrambe in drvarnice, se takoj odda v najem
v Spodnji Šiški št. 86.
Natančno poizvé se v gostilnici „pri
Ančniku“ v Spodnji Šiški. (1418-3)

Na najnovejši in najboljši način
umetne (1180-21)
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombo-
vanja in vse zobne operacije, — odstranjuje
zobne bolečine z umirjenjem živca
zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

Prodaja hiše.
Proda se takoj pod ugodnimi pogoji hiša mej
Dolenjim in Gorenjim Logarjem ležeča, pripravna
za strojarstvo, v kateri se tudi že več let in še sedaj na-
haja. Hiša obstoji iz obokanega tla, delavnice in kleti,
v kateri je tudi vodnjak. V L. nadropji se nahaja kuhinja
z vežo, tri sobe in shramba. — Več pove lastnik Tomo
Tollazzi v Dolenjem Logarju. (1421-3)

Proda se
najlepše posestvo v Zagorji ob Savi
sredi trga, pripravno za vsako ort, z jako pripravnimi
hlevi za živinorejo, vso pripravo za gostilno, strojarstvo in
mesarijo, tik župne cerkve prostori za najlepše stavbe. —
Proda se pa tudi eventuelno na drobno. (1403-3)
Več se poizvé pri lastniku
P. Weinberger-ju
v Zagorji.

Fotoplastikum
v „Tonhalle“.
Vhod na levo pri „Kirbischn“, spodnje stopnjice.
Da se ustreže željam pobožnih gospé, razstavljeno
bode v božičnih praznikih življenje Jezusovo v
krasnobarvni razsvetljavi, Kristus v jasičah v Betlehemu,
obisk sv. treh kraljev, beg v Egipt, Kristus v tempelju mej
učenjaki, Kristus propoveduje na gori, svatba v Kanaanu,
poklonstvo pri prihodu v Jeruzalem, Judejevo izdajstvo, sv.
Peter udari Malha z mečem, Kristus pred Pilatom, Kristus
pod križem, Kristus sreča mater križanje, rimski vojaki se
kockajo za njegov plašč, smrt Kristusova o grobenju in
bliskanju, Kristusa snamejo s križa in v grob polagajo, Kri-
stusovo vstajenje in beg vojakov, ki so na straži, vnebohod
vprico sv. apostolov. Poleg tega Rim s kapelo, v kateri je
grobnica sv. Petra in Pavla, Vatikan in druge velelepe
znamenitosti.
Temu sledi severna Amerika, Chicago s sve-
tovno razstavo, največkratnejše iz tega stoletja in še mnogo
druzega.
Otvorjen od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—8. ure
zvečer.
Vstopnina 20 kr., za otroke 10 kr., 6 vstopnic 1 gld.
Z velespoštovanjem
J. Strecker.
(1435)

Rusko mazilo proti protinu
je najboljšo sredstvo proti protinu, revmatizmu
itd. Lonček stane 1 gld. — Glavno skladišče:
S. Rucker, lekarnar v Ljubu (Gališka).
Spoštovani gospod! Izreklam Vam svojo najtop-
lejšo zahvalo za Vaše mazilo proti protinu, katero
kaj izbornu učinkuje. Pošljite mi še 2 lončka, da bom
imel to izbornu sredstvo vedno pri roki. (1150-11)
Plasy, dne 20. julija 1894. Jos. Knott.

V Postojini na Notranjskem
oddá se
s 1. januarjem 1895. l. pod
ugodnimi pogoji v najem
dobro ob skovana
gostilna
z vsemi potrebnimi prostori, v zvezi z
mesnico, ki obstoji že več let. Go-
stilna se nahaja sredi trga bizo fane
cerkve. — Ponudbe na se pošiljajo upra-
ništvu „Slovenskega Naroda“. (1430-1)

Plüss-Staufer-Iepilo

je najboljša za lepljenje zlomljenih predmetov, kakor steklo, porcelan, posodje, les itd. itd. Pristno le v kupcih po 20 in 30 kr. pri **Frannu Kolmann-u** v Ljubljani. (705-14)

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Sirup iz planinskih zelišč
tudi
prsni, pljučni in kašljev sok
imenovan, prirejen iz
planinskih zelišč in lahko raztopljivega vapnenega železa.
Steklenica z navodilom o porabi 56 kr., 12 steklenic 5 gld.
Dobiva se pri (1230-9)
Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se s obratno pošto.
Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Ravnokar je zagledal beli svet in se dohiva pri podpisnem upravnistvu (1428-2)

„Popotnikov“ koledar

za slovenske učitelje za l. 1895
s popolnim imenikom šolskih oblasti, učiteljskih, ljudskih šol in učiteljskega osebja po Južnem Štajerskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1894/5.
Cena elegantno v platno vezanemu komadu 1 gld. 30 kr. (po pošti 1 gld. 35 kr.). — Naroča se najbolje, ako se vpošlje znesek s pošto nakaznico.

Upravištvo „Popotnika“
v Mariboru, Reiserstrasse št. 8.

Drkalice

se od prevzete zaloge blaga **Albina Slitscher-ja**, dokler jih bude v zalogi, prodajejo
par po 40 kr. do 1 gld. 80 kr.
Tudi se ostala (1416-3)
železnina in kuhinjsko posodje
najceneje razprodaja.
Karol Kauschegg, Ljubljana.

Posredovalnica služb G. Flux

na Bregu št. 6 (1427-2)
ima veliko izbir služb, mogó se nastopiti po novem letu, zlasti za boljše in priproste zasebne in gostilniške kuharice, hišne za hotele in privatne hiše, pestunje, natakarice, dekleta za vsako delo (tudi za začetrice) za Ljubljano in drugod, kočijaža, hlapca h konjem in volom itd. itd.

Odlikovan na svetovni razstavi (1331) v Čikagi s svetinjo. (6)

UBERALL VORRÄTHIG 17 MEDAILLEN

CHOCOLAT SUCHARD
NEUCHÂTEL (SUISE)
CACAÓ

FEINSTE QUALITÄT

MASSIGE PREISE

LEICHTLÖSLICHER CACAÓ

„EQUITABLE“

Zjed. držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859. — Koncesijonovano v Avstriji dné 11. oktobra 1882.
na Dunaji, „Stock im Eisenplatz“, v svoji palači.
„EQUITABLE“ je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje.

Računski sklep leta 1893:

I. Dohodki	gld. 105,056.513-87	
Izdatki	„ 63,388.747-01	
Prebitok		gld. 41,667.766-86
II. Premoženje	gld. 422,640.992-23	
Obveze	„ 341,724.112-42	
Zaklad dobičkov		80,916.875-81
Novih zavarovanj sklenjenih leta 1893.		513,200.567-—
Zavarovanega kapitala koncem leta 1893.	gld. 2.331.331.442-—	

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock im Eisen“, vredna gld. 2,300.000-—.

Vspehi

dvajsetletnih, leta 1894. plačilnih tontin (polic z 20letnim nabiranjem dobička) društva „EQUITABLE“.

A) Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vrednost plačilnih premij	Vrednost police v gotovini	Police oproščena premij in plačila za slučaj smrti
30	gld. 454-—	gld. 516-—	gld. 1100-—
35	„ 527-60	„ 624-—	„ 1180-—
40	„ 626-—	„ 763-—	„ 1290-—
45	„ 759-40	„ 951-—	„ 1450-—
50	„ 943-60	„ 1227-—	„ 1701-—

B) Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi premijami. Tabela II.

30	gld. 607-20	gld. 832-—	gld. 1780-—
35	„ 681-60	„ 950-—	„ 1800-—
40	„ 776-60	„ 1097-—	„ 1860-—
45	„ 900-60	„ 1290-—	„ 1970-—
50	„ 1087-60	„ 1567-—	„ 2180-—

C) Zloženo 20letno zavarovanje za slučaj smrti in za učakanje. Tabela X.

30	gld. 970-60	gld. 1583-—	gld. 3390-—
35	„ 995-80	„ 1615-—	„ 3060-—
40	„ 1085-60	„ 1671-—	„ 2830-—
45	„ 1100-80	„ 1769-—	„ 2700-—
50	„ 1209-—	„ 1954-—	„ 2720-—

Kakor kažejo zgoraj navedene številke, povrnejo se po tako zvanem tontinskem sistemu zavarovancu poleg tega, da je bil skozi 20 let brezplačno zavarovan, po tabeli I. vse vplačane premije z nekoliko obrestij, po tabeli II. s povprečno 4% in po tabeli X. s povprečno 6% jednostavnimi obrestmi. — Police premij oproščene pa reprezentujejo dvojno do trojno vsoto vplačanih premij.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu in (1218-3)

glavni zastopnik za Kranjsko
Alfred Ledenik v Ljubljani, Mestni trg 25.

*) Tontina imenuje se nabiranje in razdelitev dividend ali dobička po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in prvi uvedel v Franciji Italijan Lorenzo Tont l. 1653.

Varstvena znamka.

J. ANDEL-A
novo izumljeni
prekomorski prašek
(premijsiran s najvišjimi častnimi nagradami)
ugonablja ščurke, molje, stenice, bolhe, žoharje, muhe, mravljice, prešičke, ptičje pršice, sploh vse žuželke
s skro čeznaravno hitrostjo in sigurnostjo, tako da od zalege mrčesovin ne ostane niti sledi.
Tovarna in razpošiljalnica: (757-8)
J. ANDEL, drogerija „pri črnem psu“,
v Pragi, Husova ulica št. 13.
Pristni prašek se dohiva v Ljubljani pri gospodu **Albinu Slitscher-ju**, trgovcu, Dunajska cesta št. 9 in pri firmi **Stupica & Mal**, Marije Terezije cesta št. 1; v Kamniku pri gospodu **Jos. Močniku**, lekarnarju.

Ljubljanska tovarna

šotne stelje in šotnega praška
O. M. Roberts van Son & Comp. v Laverci
jemlje si čast naznanjati, da je pridela s svojim delovanjem in priporočila svoje izdelke, zlasti šotni prašek p. n. občinskim oskrbnistvom, tovarnam itd., šotno steljo gospodom poljedelcem, lastnikom konj in živine itd. kot izvrstno nadomestilo za slamo itd. Brošurice, ceniki in vzorci so vedno drage volje na razpolago brezplačno in poštino prosto; na eventualna vprašanja odgovarja točno ravnateljstvo Ljubljanske tovarne za šotno steljo in šotni prašek **O. M. Roberts van Son & Comp.** na Dunaji, I., Petersplatz 7 ali pa njega zastopnik gospod **Karol Lenče**, župan v Laverci. (1429-1)

Najvišje priznanje Njene c. in kr. visokosti prejasne gospé cesaričinje-vdove nadvojvodinje **Štefanije**.

Zobne kapljice
premovane
lekarne **PICCOLI „pri angelju“**
v Ljubljani, Dunajska cesta.
Nekoliko kapljic se kane na bombaž in se dene v votli zob; kakor bi trenil, mine potem najhujša zobobol.
Steklenica 10 kr. (1288-7)

Stavbeno podjetništvo
Viljema Treo
na Marije Terezije cesti št. 10 v Ljubljani
priporočila se za prevzemanje cerkva, tovarniških in mod. rnih privatnih poslopij, za popraviljanja starih poslopij dalje prezidavja in dozidanja vsake vrste, za napraviljanje stavbenih načrtov in stroškovnih proračunov; upotrebljevanje priljubljenega lepega, cenovnega, trpežnega **Terrazzo granitnega tlaka**, za tlakovanje cerkva, kapelic, hišnih vež, vestibulov, koridorov, mostov, kuhinj, jedilnih shramb in stopnic v najlegantnejši izpeljavi od 2 gld. naprej za kvadratni meter.
Dalje svojo zalogo vsakovrstnih stavbenih materialij, **Trboveljskega Portland in Roman cementsa**, iz kamena izdelanih stranskih cevij, štukaturnih cevij, zvaljanih in zagvozdanih travervov in za dekoracijo fasad, kiparska dela in blago iz cementsa po najnižjih cenah.
Tudi izvršuje greznice in kanale iz phanega betona in s cer tako, kakor predpisuje stavbena oblast. (1434-1)
Domači in italijanski delavci in terrazzarji se proti gotovi dnevni mezdi oddajo tudi za dela na deželi.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v
slaščičarski in pekovski obrt
spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21.
Tu dobiti je vsakovrstna (1888-7)
božična darila
domačo potvico
vseh vrst kruh na vago
ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

Za božična in novoletna darila

Anton Zagorjan, knjigar v Ljubljani:

Jurčičeve zbrane spise 11 zvezkov broširanih po 60 kr., elegantno vezanih po 1 gld., po pošti 10 kr. več, Nadalje Levstikove, Stritarjeve in druge zbrane spise.	Preširnovi, Aškerčeve, Gregorčičeve, Gestrinove, Turkuševe in druge pesmi.	Za leto 1895.: Stenski koledar po 25 kr. Skladni koledar po 60 kr. Dijaški koledar po 60 kr. Po pošti vsak koledar 5 kr. več.	Za mladino: Knjige s podobami in Razne povesti zlasti pa Živali v podobah po 45 kr. Mladini za kratek čas (knjiga z lepimi podobami in Funkovimi pesmicami) po 60 kr.	Raznovrstne papeterije zlasti krasne kasete s papirjem, albume, voščilne pole in karte, vizitnice in Juks-karte i. t. d. i. t. d.
--	--	---	--	---

Blago je solidno. — Naročila z dežele izvršujejo se točno.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Medicinalno
olje iz kitovih jeter.
(Ribje olje.)

Priznana najbolje učinkujoče in pristne
vrste, vedno sveže v zalogi. Steklenica z na-
vodilom o porabi 60 kr., dvojna steklenica
1 gld.; 12 malih steklenic 5 gld. 50 kr., 12
velikih steklenic 10 gld. (1:29-9)

Dobiva se pri
Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.
Lekarna Trnkóczy v Gradci.

Spreten
prodajalec ali prodajalka

se takoj vsprejme v prodajalnico z mešanim
blagom. Manufaktursti imajo prednost. — Ponudbe na
upravištvo tega lista pod št. 48. (1431-2)

Aviso.

V kolodvorski restavraciji

se bode
vsak četrtek in vsako nedeljo
točilo toli priljubljeno

Monakovsko Spaten-pivo

Nastavilo se bode ob 10. uri dopoldne.
Proseč mnogobrojnega poseta z velespoštovanjem
Fran Kaube,
restavratör.
(1259-15)

Najboljše
voščilo sveta!

Fernolendt
voščilo za čevlje.

Ces. kralj. dež. priv.
tovarna utem. l. 1835
na Dunaji.

To voščilo brez galice (vitrijo) se lepo črno
svetli ter vzdržuje usnje trpežno.
Povsod v zalogi. (204-5)

Zaradi ponarejanj naj se pazi natanko na moje ime
St. Fernolendt.

Poštni paketi, katerih vsebina (4 kilo voščila) je sor-
tirana, pošiljajo se za poskušajo poštne prosto po
1 gld. 80 kr. na vsako poštno postajo.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko
zalogo

klobukov

priporoča
J. Soklič.
Gledališke ulice št. 6.

M. RANTH
(Viktor Ranth) (27)

Ljubljana, Marijin trg 1

priporoča veliko zalogo oprem za kro-
jače in čevljarje, beloprtenega blaga in
podvlek, bombaža in ovčje volne, preje
za vezenje, pletenje, sivanje in kavli-
čanje, tkanega in nogovičarskega blaga,
predpasnikov, životkov in rokavic, po-
zamentirkega in drobnega blaga, tra-
kov, čipk in petljanj, čipkastih zaves in
preprog, umetelnih cvetk in njih delov.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (33)

lastnega izdelka za dame, gospode in
otroke je vedno na izbiru.

Vsakevrsta naročila izvršujejo se točno
in po nizki ceni. Vse mere se shranju-
jejo in zaznamujejo. Pri zunanjih na-
ročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Ustanov-
ljeno leta 1847.

J. J. NAGLAS

tovarna pohištva

v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in
Gospodske ulice (Knežji dvorec).

Zaloga jednostavnega in najfinerega le-
senega in oblaženega pohištva, zreal,
strugarskega in pozlatarskega blaga, po-
hištvene robe, zaves, odelj, preprog, za-
stiral na valjcih, polknov (žaluzij), otro-
ški vozički, železna in vrtna oprava, ne-
pregorne blaginje. (35)

Restavracija „Pri Zvezdi“

cesarja Josipa trg.

Velik zračni vrt, stekleni salon
in kegljišče.

Priznana izvrstne jedi in pijače
in skupno obedovanje.

(22) **F. Ferlinc, restavratör.**

Josip Reich (23)

Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4

priporoča čast. občinstvu dobro urjeno
kemično spiralnico

v kateri se razparane in nerazparane
moške in ženske obleke lepo očedijo.
Pregrinjala vsprejmo se za pranje in
crim v pobarvanje. V barvariji vspre-
jema se svilnato, bombažno in mešano
blago. Barva se v najnovejših modah.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša
zaloga za šivilje.

(34)

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Slikarja napisov,
stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak
in pokost. (20)

Glavni zastop Bartholi-jevega ori-
ginalnega karbolinjevega. Maščoba
za konjska kopita in usnje.

Uran & Večaj

Ljubljana, Gradisce št. 8, Igriške ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo
veliko zalogo vsakovrstnih
pečij in glinastih snovij
kakor tudi
štedilnikov
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah. (31)

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje,
železo in kovino-
livnisa.

Izdeluje kot posebno:
vse vrste strojev
za lesoreznilce in
žage. (21)

Prevažamo cele naprave in
oskrbuje parostroje in
kotle po najboljši sestavi,
slučajno turbine in
vodna kolesa.

Maksimilijan Patat-ova naslednika
F. Merala & Boneš

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,
ali pa sv. Petra nasip št. 27

priporočata se p. n. občinstvu za ženske
in moške obleke, razparane in cele, iste
se lepo očedijo; vzprejemata vsako-
vrstna pregrinjala, svilnate robe in tra-
kove za pranje in pobarvanje, ka-
kor tudi svilnato, bombažno in mešano
blago vseh barv. Obleka se čisti, pere
in barva hitro, dobro in po nizki ceni.

J. Hafner-jeva pivarna

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga Vrhniškega piva.

Priznana izvrstna restavracija z veliko
dvorano za koncerte itd. in lepim
vrtom. (36)

== Kegljšče je na razpolago. ==
Uhod je tudi iz Poljskih ulic.

Zajamčeno pristni kranjski
brinjevec
liter po gld. 1-20 in
medenovec
liter po gld. 1.—, ki ga priporočajo zdrav-
niki, pri (216)

Oroslav Dolencu
trgovina z voščeno in medom
Ljubljana, Gledališke ulice 10.

Podobe

umrlih urednikov „Slovenskega Naroda“
(Ant. Tomšič, Jos. Jurčič, Ivan Železnikar)

dobivajo se
na karton-papirji tiskane
komad po 20 kr.

v „Narodni Tiskarni“, pri gospodu
A. Zagorjan-u in pri drugih knjigo-
tržcih.

J. Kunčič

priporoča p. n. občinstvu svojo
izdelovalnico soda-vode
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5
(„Pri avstrijskem cesarju“)

z opomnjo, da rabi vodo iz mest-
nega vodovoda, a v svoji
filijali v Lescan
rabi vodo iz takega studenca
nad cesto proti Bledu. (64)

Zunanja naročila izvršuje se točno.

Čast mi je naznanjati, da sem pre-
vzela po surti mojega moža Frana Toni
kovaško obrt

katero bodem nadaljevala, ter se pripo-
ročam za vsa v to stroko spadajoča dela
po nizkih cenah, zlasti za nove podkove.
Dobro delo in točna postrežba.
Z velespoštovanjem (37)

Ivanka Toni
v Vodmatu št. 4.